

Denna rapport är den fjärde i ett samarbetsprojekt mellan polismyndigheten i Skåne och Malmö Högskola/Hälsa och Samhälle. Projektets övergripande syfte är att fördjupa kunskapen om brottslighet och otrygghet i lokalområden. Med hjälp av den fördjupade kunskapen ska det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet effektiviseras, både i de sammanhang där polisen är enskild aktör och i samverkan med andra organisationer.

Ett ledord för dagens polisarbete är att det ska vara evidensbaserat. Att arbeta evidensbaserat innebär att tidigare förvärvad kunskap om vad som fungerar bra respektive mindre bra tas tillvara. Viktiga instrument som underlag för detta är uppföljning och utvärdering.

I föreliggande rapport presenteras en processutvärdering av projektet Trygga gatan, ett projekt som bedrevs i polisområde Malmö mellan den 27 april och 30 september 2007. I rapporten presenteras en målanalys, en mål/medelanalys samt en genomförandeanalys. Genomgående i rapporten presenterar författarna rekommendationer inför kommande projekt av den här karaktären. Utvärderingsrapporten riktar sig i första hand till verksamma inom Polismyndigheten med förhoppningen att kunna användas som kunskapsunderlag vid utformandet av nya projekt.

ISBN/ISSN 978-91-7104-217-0/1665-2337

MALMÖ HÖGSKOLA
205 06 MALMÖ, SWEDEN
WWW.MAH.SE

FRIDA ANDERSSON CAROLINE MELLGREN PROCESSUTVÄRDERING AV "TRYGGA GATAN"

MALMÖ HÖGSKOLA

PROCESSUTVÄRDERING AV "TRYGGA GATAN"

FoU-rapport 2008:3

© Copyright Malmö Högskola 2008

Omslag Jon Karlsson

ISBN 978-91-7104-217-0

ISSN 1665-2337

Holmbergs, Malmö 2008

**FRIDA ANDERSSON
CAROLINE MELLGREN
PROCESSUTVÄRDERING AV
"TRYGGA GATAN"**

Ett projekt för minskad brottslighet och ökad trygghet i nöjeslivsmiljö.

Malmö högskola, 2008
Hälsa och Samhälle

Tidigare utkomna titlar i serien

2005:1 Carlsson, A. Olycksfallsrisker i barnets hemmiljö – fokus på skållskador. ((Licentiatavhandling).

2006:1 Andersson, F. och Mellgren, C. Våldsbrottsligheten – ökande, minskande eller konstant?

2007:1 Andersson, F. och Mellgren, C. Brottsutvecklingen i Skåne, en introduktion.

2007: 2 Östman, M. red. Konferens: Socialpsykiatrisk forskning, programbok.

2007:3 Eiman Johansson, M. Sjuksköterskors kliniska beslutsfattande med fokus på perifera venkatetrar (PVK). (Licentiatavhandling).

2007:4 Laanemets, L. Från policy till verksamhet, implementering av Malmö strategin mot prostitution.

2008:1 Tikkanen, R. Person, relation och situation. Riskhandlingar, hivstestfarenheter och preventiva behov bland män som har sex med män.

2008:2 Östman, M. och Afzelius, M. Barnombud i psykiatri – i vems intresse?

Publikationen finns även elektroniskt, se www.mah.se/muep.

Samarbetspartner

I arbetet med föreliggande underlag har Lars Dolmén, vidareutbildningen vid Polishögskolan i Solna, samt Marie Torstensson Levander, professor vid Malmö Högskola, bidragit med värdefulla synpunkter och idéer. Lars Dolmén och Marie Torstensson Levander ingår i referensgruppen för projektet ”Brott och åtgärder mot brott i Skåne”.

INNEHÅLL

FÖRORD	9
1 INTRODUKTION	10
1.1 Utvärderingsuppdraget	10
1.2 Processutvärderingens data och upplägg	11
1.3 Disposition	13
2 TRYGGA GATAN – PROJEKTBEKRIVNING	14
2.1 Bakgrund.....	14
2.2 Syfte	14
2.3 Målbeskrivning.....	14
2.4 Förväntad effekt.....	15
2.5 Operativ metod	15
2.6 Insatsplan	16
3 PROCESSUTVÄRDERING DEL 1 – MÅLANALYS	18
3.1 Vad är en målanalys?	18
3.2 Är målen klara och entydiga?.....	18
3.3 Är målen sinsemellan förenliga?	21
3.4 Är målen möjliga att uppnå?	21
3.5 Rekommendationer inför fortsättningen.....	22
4 PROCESSUTVÄRDERING DEL 2 – MÅL/MEDELANALYS	23
4.1 Vad är en mål/medelanalys?	23
4.2 Policyteorin – stark eller svag?	24
4.3 Insatser.....	29
4.4 Samlad bedömning av policyteorin	30
4.5 Kan valda insatserna leda till de förväntade effekterna?	31
4.6 Rekommendationer inför fortsättningen.....	32

5	PROCESSUTVÄRDERING DEL 3 –	
	GENOMFÖRANDEANALYS	33
5.1	Vad är en genomförandeanalys?.....	33
5.2	Hot spots och lågtolerans	33
5.3	Alkoholrelaterade insatser	36
5.4	Trafikkontroller.....	38
5.5	Samverkan med olika samhällsaktörer.....	38
5.6	Mottagande	38
5.7	Hinder för genomförande.....	40
5.8	Rekommendationer inför fortsättningen.....	45
6	DISKUSSION.....	47
	REFERENSER	47

FÖRORD

Denna rapport är den fjärde i ett samarbetsprojekt mellan polismyndigheten i Skåne och Malmö Högskola/Hälsa och Samhälle. Projektets övergripande syfte är att fördjupa kunskapen om brottslighet och otrygghet i lokalområden. Med hjälp av den fördjupade kunskapen ska det brottsförebyggande och trygghets-skapande arbetet effektiviseras, både i de sammanhang där polisen är enskild aktör och i samverkan med andra organisationer.

Ett ledord för dagens polisarbete är att det ska vara evidensbaserat. Att arbeta evidensbaserat innebär att tidigare förvärvad kunskap om vad som fungerar bra respektive mindre bra tas tillvara. Viktiga instrument som underlag för detta är uppföljning och utvärdering.

I föreliggande rapport presenteras en processutvärdering av projektet Trygga gatan, ett projekt som bedrevs i polisområde Malmö mellan den 27 april och 30 september 2007. I rapporten presenteras en målanalys, en mål/medelanalys samt en genomförandeanalys. Genomgående i rapporten presenterar författarna rekommendationer inför kommande projekt av den här karaktären. Utvärderingsrapporten riktar sig i första hand till verksamma inom Polismyndigheten med förhoppningen att kunna användas som kunskapsunderlag vid utformandet av nya projekt.

1 INTRODUKTION

”Syftet med en utvärdering är att ta tillvara goda och dåliga erfarenheter. Med hjälp av den vunna kunskapen kan kommande polisarbete förbättras och effektiviseras genom att inriktas på sådana åtgärder som fungerar och ger efterfrågat utfall.” (ur PUM-handboken, s. 64)

Citatet ovan sammanfattar syftet med att utvärdera polisiära insatser. Det kan låta som en självklar och enkel uppgift, men erfarenhetsmässigt vet vi att den vetenskapliga utvärderings-traditionen inom svensk polis är begränsad och inom vissa områden obefintlig (se bl. a. BRÅ, 2004). Förklaringarna till detta är många, huvudsakligen saknas tid och kunskap för att genomföra vetenskapliga utvärderingar.

1.1 Utvärderingsuppdraget

Från den 27 april till den 30 september 2007 genomfördes i polisområdet City i Malmö projektet ”Trygga gatan”. Trygga gatan syftade till att minska de nöjesrelaterade våldsbrotten samt öka tryggheten i centrum på helgkvällar (för en utförligare presentation av projektet se kapitel 2). För att utvärdera projektet tillfrågades två externa utvärderare från Malmö Högskola (författarna till föreliggande rapport) samt två representanter för Kriminalunderrättelsetjänsten (KUT:en) i Malmö. Förfrågan inkom cirka en månad efter att projektet satts igång och Andersson och Mellgren har inte haft något inflytande över projektets upplägg. Utvärderingsuppdraget delades upp så att Kriminalunderrättelsetjänsten fick ansvar för att utvärdera effekterna (se separat rapport från Polismyndigheten i Skåne, diarienummer AA 124-1087/07),

det vill säga grad av måluppfyllelse, och Andersson och Mellgren fick ansvar för att utvärdera processen, det vill säga projektets genomförande.

1.1.1 Utvärderingens syfte

Evidensbaserat arbete, dvs. arbete baserat på tidigare kunskap, kräver att evidensen garanterar följande tre punkter:

- » För ett specifikt problem är åtgärden det korrekta valet.
- » Åtgärden gav det resultat vi sökte.
- » Med samma åtgärd får vi samma resultat varje gång. (Eck, 2005)

För att kunna bedöma en åtgärd är det alltså centralt att klargöra hur åtgärden lades upp, genomfördes samt vad den ledde till. En utvärdering ska utgöra ett kunskapsunderlag för eventuella förändringar och för spridning av verksamheten. Syftet med den här processutvärderingen är att bedöma den första punkten ovan samt att undersöka förutsättningarna för de två sistnämnda punkterna. Detta konkretiseras i följande övergripande frågor:

- » Kan åtgärderna förväntas leda till det förväntade resultatet?
- » Har insatserna genomförts i enlighet med insatsplan och operativ metod?
- » Vilka hinder har eventuellt försvårat genomförandet och hur kan detta ha påverkat resultatet?

1.2 Processutvärderingens data och upplägg

1.2.1 Dokumentationsgenomgång

Processutvärderingen bygger på en genomgång av de dokument som upprättats före och under projekt Trygga gatan. Beställaren av utvärderingen tilldelade utvärderarna de aktuella dokumenten.

Det huvudsakliga måldokumentet är formulerat i VPOP¹ (VPOP-id V070016170101), i samma VPOP återfinns insatsplanen för

---

¹ VPOP – Verktyg för planlagd operativ polisverksamhet. Ett nationellt it-verktyg för planering och uppföljning.

